

ΑΣΤΗΡ ΚΡΗΤΙΚΟΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

Έτησία Δρ. 3,00
Έξάμ. » 2,50
Τρίμηνος » 1,50
Έτησία διὰ τοὺς μαθητὰς » 3,00

Δρ. 7,00
» 3,50
» 2,00

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΕΩΡΓ. Ι. ΛΕΛΕΔΑΚΙΣ

Δ. Φ. Καθηγητῆς

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΥ ΤΟΠΧΑΝΑ

Ἀριθμὸς 78

Τὰ χειρόγραφα δημοσιεύμενα
ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΤΟΣ Α΄.

Ἐν Χανίοις 2 Δεκεμβρίου 1906

ΑΡΙΘ. 25

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἀποσυρθέντος τῆς Διευθύνσεως τοῦ Περι-
οδικοῦ τοῦ μέχρι τοῦδε συντάκτου κ. Ἰωάν.
Τσολίνια, θὰ ἐξακολουθήσῃ τοῦτο ἐκδιδο-
μενον τακτικῶς, στηριζόμενον εἰς τὴν συνε-
ργασίαν τῶν παρ' ἡμῖν διαπρεπῶν συναδέλ-
φων καὶ λογίων, τὴν ὁποίαν ἤδη ἔσχε τὴν
τιμὴν νὰ ξενίσῃ ἐν ταῖς στήλαις του, καὶ εἰς
τῆς ἐπιστημονικὰς διατριβὰς τῶν ἐν τῷ ἐ-
ξωτερικῷ φίλων λογογράφων καὶ διακεκρι-
μένων παιδαγωγικῶν.

Ἡ Διεύθυνσις

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΒΔΕΛΛΑ

Κοινὴ προσομιὰ λέγει, ὅτι τὸ ἐν κελὸν παρακολουθοῦσι
πολλὰ ἀδελφὰ καὶ παρόμοια κακὰ καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς
αὐτῶν εἶναι ἐνίοτε τοσοῦτον ταχὺς ὥστε ἀδυνατεῖ τις νὰ ὑπο-
λογίσῃ αὐτά. Τοῦτο ἰδίως παρατηρεῖται ἐν ταῖς ἡμέραις
ἡμῶν, ὅποτε ἄρρενές τε καὶ θήλειαι κεντώμενοι καθ' ἡμέραν

ὑπὸ τῆς ἐπαράτου πολυτελείας, τῆς δηλητηριώδους
ταύτης κοινωνικῆς βδέλλης, υποβάλλουσι τὴν θαλερὰν αὐ-
τῶν νεότητα εἰς μυρίας δόξας στενοχωρίας καὶ δοκιμασίας,
καταστρέφουσι τὴν πολύτιμον αὐτῶν ὑπαρξίν ἐκ τῶν ἄλλε-
παλλήλων αὐτῆς νογμάτων. Καὶ ὅμως ; . . . καὶ ὅμως
τὸ θέλει ὁ συρμός, τὸ ζητεῖ ἡ πολυτέλεια, τὸ ἀπαιτεῖ ἡ καθ'
ἡμέραν ἀναμορφουμένη ἀνθρωπότης ! Οὕτω δὲ ἀναπρί-
πονται οἱ φυσικοὶ νόμοι, παραλύει ἡ κοινωνία, καταστρέφε-
ται ἡ οἰκογένεια, ἐκλείπει ἡ χαρὰ, σβέννυται ἡ τῶν ἀν-
θρώπων εὐτυχία. Ὁ δυστυχὴς οἰκογενειάρχης καθίσταται
κατηρῆς, διότι ἐνῶ καθ' ἡμέραν ἀγωνίζεται ὅπως ἐπαρκέσῃ
εἰς τὰς ἀνγκὰς τῆς πολυτελείας, πάσχει διὰ τὸ ἀπλοϊκὸς ἐ-
κείνος, ὅστις βλέπων μακρόθεν τὸν οὐρανὸν οἶσινε στηριζό-
μενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, σπεύδει νὰ ἀναρριχηθῇ
ἐπ' αὐτοῦ, ἵνα φθάσῃ τὸ στερέωμα, ὅταν δὲ φθάσῃ εἰς τὴν
κορυφὴν, βλέπει αἰφνης κύκλω αὐτοῦ ἐκτεινόμενον χάος ἀπέ-
ραντον.

Τὴν ἀδερῆγον ταύτην βδέλλαν, καίπερ ἀρχαίῳθεν ἀπομυ-
ζῶσαν, τὴν ἀνθρωπότητα, δὲν ἠδυνήθη νὰ παρασύρῃ ἀπὸ
προσώπων τῆς γῆς οὐδ' αὐτὸς ὁ κατακλυσμὸς, ὁ σαρώσας
ὄγκους γιγαντιαίους, μαμούθους καὶ μεγαθήρια !

Ἐνῶ ὅμως κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὸ δηλητηριώδες
τοῦτο ζώφιον ἦτο λίαν περιορισμένον καὶ τὸς νεωτέρους
καταπληκτικῶς πολλὰ ἐκτεταμένον καὶ ἐκτετατικῶς καὶ

τὴν τελευταίαν ἰκμάδα τῆς κοινωνίας. Ὑπῆρξεν ἔποχὴ, ὅποτε ἐν τοῖς κλίμασιν ἡμῶν τὸ ἀναιρόν τοῦτο ζῶδιον ἦτο τόσον ἀσθενές, ὥστε ἀνεπαίσθητοι ἀπέβαινον οἱ νυγμοὶ αὐτοῦ, ἀλλ' εἶτα, μεταδοθέντων ἡμῖν τῶν ἠθῶν καὶ ἠθίμων τῆς Ἑσπερίας, ἀνεπτύχθη τοσοῦτον γιγαντιαίως, εἰς τρόπον ὥστε κινδυνεύει νὰ ἀνατρέψῃ τὸν γάμον, τὸ θεμέλιον, ἐφ' οὗ ἐδράζεται τὸ κοινωνικὸν μας οἰκοδόμημα. Ἐχρυσά βοηθὸν καὶ ἀντιλήπτορα τὸν διαβόητον συρμὸν τοσαύτην ἰσχὺν ἐκτήσατο ἡ πολυτέλεια, ὥστε σήμερον δόγματα ἀπαράβηκτα θεωροῦνται αἱ φαντασιοπληξίαι τῶν νεωτεριστῶν καὶ νεωτεριστριῶν, τῶν ὁποίων τὸ ἰδεῶδες συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀνοίγωσιν ὅτε μὲν περισσότερον, ὅτε δὲ ὀλιγώτερον τὸ στῆθος τοῦ ὑπενδύτου καὶ τοῦ ἐπενδύτου, νὰ κατασκευάζωσι τὰς γυναικεῖους πύλους περὶ φραγείας, ὅτε μὲν πελαργῶν, ὅτε δὲ κοσσύφων, καὶ ἄλλοτε νὰ μεταβάλλωσιν αὐτοὺς εἰς αὐτόχημα ἀνθοκήπια, νὰ προσαρτώσιν εἰς τὰς ἐσθῆτας ἐπωμίδας καὶ τελκμώνας, ὡς εἰς στολὰς ἀξιωματικῶν καὶ οὕτω ἀνακαινίζοντες πάλαιους συρμούς νὰ ἀπομιμῶνται τὰς ποικιλοχρούους στολὰς τῶν ἀμαζόνων τῆς Δαχμομένης.

Ο tempora, ο mores! Ἴδου διατὶ ὁ βίος ἀπέβη στρόβιλος, περιάγων εἰς σκοτοδίνην εἰς τὸν ἰσχυρότατον τῶν ἐγκεφάλων. Ἴδου διατὶ πάντα τὰ γενναῖα αἰσθήματα, φιλικὰ, ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, πίστις καὶ ἐμπιστοσύνη πρὸς ἀλλήλους ἀπέβησαν ἀπλᾶ ψιμμύθια καὶ ἐπίχρισμα! Καὶ κίττια τούτων ἡ μαγεία τῆς πολυτελείας καὶ τῆς χλιδῆς, ἥτις κατέχει τὸν κόσμον.

Ἄλλ' ἤδη προβάλλεται ἡ ἐρώτησις ποῦ θὰ καταντήσῃ ἡ κοινωνία; πῶς δυνάμεθα νὰ θεραπεύσωμεν τὴν ματαιότητα ταύτην, ἧς τοὺς πόρους δύναται νὰ χορηγήσῃ μονοὺ Ὁ Μαμωνᾶς; Τὴν ἀπάντησιν εἰς τοῦτο δίδουσι πάντες οἱ περίφημοι κοινωνιολόγοι ὅσοι μέχρι σήμερον περὶ γυναικείας ἐπραγματεύθησαν καὶ τὴν κοινωνικὴν αὐτῆς θέσιν ἐξήτασαν; ὁ δὲ λέγουσι εἰς τὴν γυναῖκα τὴν προσήκουσαν ὀρθὴν, ὑγιᾶ, ἀλλὰ μὴ ἐπιπόλαιον καὶ αἰδεύσιν, καλλιεργήσατε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, μορφώσατε τὴν κρίσιν τῆς, ἵνα ἀσχολῆται περὶ ἀντικείμενα πνευματικὰ καὶ θὰ παύσῃ ἀρεσκομένη εἰς ματαιὰς καὶ ἀκαίρους ἐκζητήσεις μικρολόγων κοσμηματιῶν καὶ τῶν τοιοῦτων σοφῶν περιπάτων.

Καὶ δικαίως διότι τί ὠφελεῖ νὰ διδάσκηται ἡ νεολαία θεωρητικῶς ἐν τῇ σχολῇ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν ὅταν δὲν ἐφαρμόζῃ κατ' οἶκον τὰ διδάγματα αὐτῆς, ὅταν δὲν ἐθίζηται ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐμπράκτως εἰς τὸ εὖ οἰκεῖν τὸν οἶκον; Εἶνε ἀναμφίλεκτον ὅτι ἡ ἐξὺς καταντᾷ δευτέρα φύσις καὶ ὅταν παιδιόθεν ἐθισθῇ τις εἰς τὸ κακόν, ἀποβαίνει δυσχερέστατον, νὰ κατανικήσῃ τὴν ἐξ.ν. Ὡστε εἰς τοὺς γονεῖς ἐναπόκειται πρωτίστως νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν ἀναμορφωσιν τῆς κοινωνίας, ἐθίζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων εἰς τὴν ἀπλότητα.

Ἀπλότητα δὲ λέγοντες, ἄς μὴ νόμισωσιν οἱ φίλοι ἀναγνώσται ὅτι εἴμεθα ὀπισθοδρομικοί, οὐδ' ὅτι θέλομεν νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν ἐποχὴν τοῦ Νῶε. Ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων γινώσκωμεν, ὅτι τὸ πρὸς τὸ καλλωπιζέσθαι αἰσθημα εἶναι ἔμφυτον οὐ μόνον εἰς τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γυναῖκα, οὐδεμία δὲ δύναμις εἶναι ἰκανὴ νὰ καταστειλῇ καὶ μεταστρέψῃ τὸν φυσικὸν τῶν πραγμάτων ροῦν.

Ἀποῦ λοιπὸν τὸ αἰσθημα τοῦτο εἶναι ἔμφυτον εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ σύμφωνα πρὸς τὸ αἰσθημα τῆς καλαισθησίας, καὶ τῆς καλλιτεχνίας, ἡ καλλιτεχνία καλλωπιζόμεθα; Ἄς καλ-

λωπιζόμεθα λοιπὸν, ἀλλ' ὁ καλλωπισμὸς ἡμῶν ἄς περιορίζηται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς φιλοκαλίας καὶ τῶν κανόνων τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς ὑγιεινῆς καὶ ἄς μὴ παρεκτρεπώμεθα εἰς ματαιὰν πολυτελείας ἐπίδειξιν.

Τὸ **φιλοκαλεῖν μετ' εὐτελείας** (ἀνεῦ δηλ. πολυτελείας) ὅπερ ὁ μεγαλεπήβολος Περικλῆς εἶπεν, δεόν πάντοτε νὰ πλήττῃ τὰ ὦτα ἡμῶν καὶ τοῦτο νὰ ἔχωμεν ὡς μόνον κανὸνα ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες καὶ νὰ ἐφαρμόζωμεν αὐτὸ οὐ μόνον περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν διακόσμησιν τῶν οἰκιῶν, καὶ περὶ πᾶσαν ἐν γένει βιωτικὴν ἡμῶν χρῆσιν καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ κητηρορηθῶμεν ὡς ἀφιλόκαλοι, διότι ἡ φιλοκαλία θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν μεγάλων προσόντων τοῦ εὐγενοῦς καὶ πεπολιτισμένου ἀνθρώπου.

Μὴ λησμονῶμεν ποτὲ τὴν σοφὴν ἐκείνην παραίνεσιν τοῦ σοφοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Δημόνικον, τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, ὅστις κατακρίνων τὸν ἐπιτετηθευμένον καλλωπισμὸν καὶ ἐπιδοκιμάζων τὴν φιλοκαλίαν ἔγραψεν αὐτῷ ἐν τῷ παραινετικῷ αὐτοῦ λόγῳ: **γίγνου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής**. Οἱ φιλότιμοι λοιπὸν καὶ φιλόκαλοι Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες ἔχουσι καθήκον ἀπαραίτητον μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφανείας νὰ ἀνακηρυχθῶσιν, ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου, ἦτο αἰσθημα κατ' ἐξοχὴν Ἑλληνικόν. Οὐδὲν δὲ ἔθνος μετ' ὄλην τὴν πρόδοον τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν ἠδυνήθη οὐδὲ θὰ δυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὕψος τῆς καλλιτεχνίας καὶ τῆς φιλοκαλίας τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὧν τὰ ἀθάνατα τῆς καλλιτεχνίας ἔργα, ἅτινα ἐνέπνευσεν αὐτοῖς τὸ αἰσθημα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου εἶναι καὶ ἔσονται τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς τελειότητος.

Ἄλλ' ἀφ' οὗ προγονικὴν ἔχομεν κληρονομίαν καὶ δόξαν τὴν καλαισθησίαν, πρέπει νὰ προσμένωμεν νὰ διδάξωσιν ἡμεῖς οἱ ξένοι διὰ τῶν γελοιογραφικῶν περιοδικῶν τῆς μόδας τί τὸ καλὸν καὶ τὸ ὠραῖον καὶ τὸ ἀρμόζον; Ὅχι! μυριακίς ὄχι! Πρέπει νὰ τὸ αἰσθανώμεθα, νὰ τὸ ἐφευρίσκωμεν καὶ νὰ τὸ ἐφαρμόζωμεν μόνοι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ χαρακτηριστικὸν τὴν ἑλληνικὴν καλαισθησίαν καὶ καθιστῶν ἀμίμητα τὰ ἀριστουργήματα τῶν προγόνων ἡμῶν εἶναι ἡ ἀπλότης. Οὐδὲν προστίθεισιν εἰς τὴν γυναικεῖαν ἢ ἀνδρικήν καλλονὴν ἢ μικρολόγος περὶ τὴν ἐνδυμασίαν ἐπιτηδεύσις, ἀλλὰ τὸναντίον ἡ ἀφελὴς περὶ τὴν ἐνδυμασίαν κομψότης ἀναδεικνύει ἐτι μᾶλλον τὴν καλλονὴν.

Ἄρχιμ. ΑΡΑΘ. ΝΙΝΟΛΑΚΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η ΤΗΛΕΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ

Ἀγγέλλεται ἐκ Μονάχου ὅτι ὁ καθηγητὴς Κόρν κατῶρθωσε νὰ ἀναπαράγῃ φωτογραφικῶς τὴν εἰκόνα του καὶ τὴν τοῦ Κάιζερ, ἐξ ἀποστάσεως 1800 χιλιομέτρων. Ἡ εἰδησις φαίνεται ἀληθής, διότι καὶ πρὸ τριῶν ἐτῶν περίπου ὁ εἰρημένος καθηγητὴς μετὰ μίαν ἀτελεστάτην συσκευὴν κατῶρθωσε νὰ διαβιβάσῃ εἰς Παρισίους σχέδια καὶ ἐπιστολὰς μετὰ πολλὴν ἐπιτυχίαν.

Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς διὰ τοῦ τηλεγράφου ἀποστολῆς εἰκόνων ὡς ἐνδιαφέρουσα θὰ εὕρῃ ἀναμφιβόλως ὠφελίμους

ἐφαρμογὰς Ἀλλὰ θέον νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο ἦτο ἤδη λελυμένον, ἀπὸ 44 ἐτῶν, ἀρ' ὅτου ὁ Ἀββὰς Κασέλλι ἐπενόησε τὸν περίφημον παντηλέγραφόν του

Ἀπὸ τοῦ 1862 ἀπεστέλλοντο ἐκ Παρισίων εἰς Μασσαλίαν διάφορα σχέδια καὶ ἐπιστολαὶ τηλεγραφικῶς. Ἐπίσης ἐκπληξίν παρήγαγε ἑμιά ὠραιότατη ἀνοδοδέσμη σταλεῖσα τηλεγραφικῶς ἐκ Βερσαλλιδῶν. Ὁ παντηλέγραφος τοῦ Κασέλλι ἦτο κάτι τι θαυμάσιον. Ἡ διεύθυνσις τῶν Γαλλικῶν τηλεγραφείων ἐσκέφθη νὰ τὸν καθιερώσῃ ἐν Γαλλίᾳ καὶ πρὸς τοῦτο ὑπεβλήθη τῷ 1863 σχετικὸν νομοσχέδιον εἰς τὸ νομοθετικὸν σῶμα, ὅπερ δὲν ἐψηφίσθη.

Διὰ τῆς συσκευῆς τοῦ Κασέλλι τηλεγράφημα γραφόμενον διὰ κοινῆς μελάνης καὶ τιθέμενον ἐπὶ μικροῦ ἀναλογίου ἀπεστέλλετο εἰς τὸν πρὸς ὃν ἔρον αὐτομάτως. Στέλεχος μεταλλικὸν ἐψαυε διαδοχικῶς ὅλα τὰ μέρη τοῦ χάρτου, ἐφ' οὗ ἐγράφετο τὸ τηλεγράφημα, κινούμενον ἄνω, κάτω, δεξιᾷ, ἀριστερᾷ. Τὸ στέλεχος τοῦτο φυσικὰ συνήντα ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γραφῆς. Κατὰ τὴν ἐπαφὴν του δὲ πρὸς τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπέτρεπε τὴν διάβασιν ἡλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὸ σύρμα τῆς γραμμῆς.

Εἰς τὸν σταθμὸν τῆς λήψεως ὁμοίον στέλεχος κατὰ ἀντιστοιχίους ἀκριβῶς στιγμαῖς ἐψαυε χημικὸν χάρτην, ὅστις ἡλαιοῦτο εἰς ἐκάστην προσαφῆν. Εὐνόητον ἦδη ὅτι ἐπὶ τοῦ χημικοῦ χάρτου ἀπετυπῶντο τὰ γράμματα τοῦ τηλεγραφήματος. Ἡ δυσκολία ἐν τῷ συστήματι τούτῳ ἐνέκειτο εἰς τὸ δυσκατόρθωτον τοῦ συγχρονισμοῦ τῆς λειτουργίας τῶν συσκευῶν τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς λήψεως.

Ἡ δυσκολία αὕτη ἐπῆνευγε φυσικὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ συστήματος τούτου καὶ τὴν ἀναζήτησιν μέσων πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς τηλεφωτογραφικῆς ἄλλου εἶδους. Αἱ ἐπινοηθεῖσαι ἔκτοτε συσκευαὶ εἶχον βᾶσιν τὴν περιέργον ἰδιότητα στοιχείου τινός, σεληνίου (ἀχρησιμοποίητου διομηχανικῶς καὶ εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ θείου ἀνήκοντος) τοῦ νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ τὴν διόδον τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, εἰμὴ μόνον ἐφ' ὅσον ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτοῦ φῶς, νὰ παρέχῃ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ὀλιγωτέραν ἀντίστασιν εἰς τὴν διόδον αὐτοῦ, ὅσον ἐντατικώτερον φωτίζεται. Ἐλπίζεται δὲ ὅτι διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ σεληνίου τούτου θὰ δυνηθῶμεν νὰ δλέπωμεν ἐξ ἀποστάσεως τὰ ἀντικείμενα καὶ ὁ τηλεφωνῶν ὄχι μόνον νὰ ἀκούῃ τὸ ἠμίλουν πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ δλέπῃ ἀπὸ ἀποστάσεως ἀρκειῶν χιλιομέτρων. Ἐγνώσεται ὅτι τοῦτο εἶναι ὄνειρον ἀκόμη, παρ' ὅλας τὰς ἐλπίδας τῆς πραγματοποιήσεώς του.

Ἴδωμεν ἤδη πῶς τὸ σελήνιον μεσολαβεῖ εἰς τὴν ἀναπαραγωγὴν τῆς εἰκόνος εἰς τὸ τέρμα τῆς τηλεγραφικῆς γραμμῆς.

Ἐὰν ἐπὶ πλακὸς σεληνίου παρεμβεβλημένης εἰς τὸ κύκλωμα τηλεγραφικῆς γραμμῆς ῥίπτωμεν φῶς, τοῦ ὁποίου τὴν ἔντασιν αὐξομενοῦμεν, ρεύματα ἡλεκτρικὰ ἐντάσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν τοῦ φωτός θὰ διαρρέωσι τὴν γραμμὴν καὶ θὰ φθάνωσιν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ προορισμοῦ, ἐὰν δὲ ἐν τῷ σταθμῷ τούτῳ τὰ ρεύματα ταῦτα δυνηθῶμεν νὰ ἀποδώσωμεν δι' ἀκτίνων φωτεινῶν, τὸ πρόβλημα λύεται.

Αὐτὸ ἐπέτυχεν ὁ κ. Κόρν διὰ δύο συσκευῶν ἑκατέρω τῶν ὁποίων εὐρίσκειται εἰς τὰ τηλεγραφικὰ γραφεῖα τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς λήψεως.

Διευθύνει λεπτὴν δέσμη ἡλεκτρικοῦ φωτός διαδοχικῶς ἐπὶ πάντων τῶν σημείων εἰδώλου ἀν ε π τ υ γ μ ἐ ν ο ὁ ἐπὶ φωτογραφικῆς μεμβράνης. Ἡ φωτεινὴ δέσμη διερχομένη τὴν μεμ-

βράνην προσπίπτει ἐπὶ πλακὸς σεληνίου διακοπτοῦσης τὸ ρεῦμα. Ἡ εἰκὼν τῆς μεμβράνης φέρεται, ὡς γνωστὸν σημεῖα διαφανῆ, ἢ ἡμιδιαφανῆ ἢ ἀδιαφανῆ, εἰς τρόπον ὥστε τὸ φῶς, ὅπερ τὴν διαπερᾷ εἶναι ἐντάσεως μεταβλητῆς. Τὸ σελήνιον κατ' ἀκολουθίαν ἐπιτρέπει τὴν διόδον τοῦ ρεύματος κατὰ ἔντασιν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἔντασιν τοῦ ἐπ' αὐτοῦ προσπίπτοντος φωτός.

Τὸ ρεῦμα τοῦτο εἰς τὸν σταθμὸν τῆς λήψεως ρυθμίζει τὴν μετακινήσιν διαρράγματος κλειόντος ὅπην θαλάμου, ἐφ' ἧς ὁμοία δέσμη ἀκτίνων λυχνίας ἡλεκτρικῆς προσπίπτει. Ὅπισθεν τοῦ διαρράγματος εὐρίσκειται ὁ εὐαίσθητος φωτογραφικὸς χάρτης ἐπὶ τοῦ ὁποίου προὐρίσται νὰ ἀναπαραχθῇ ἡ εἰκὼν. Τὸ φῶς τῆς λυχνίας ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ φωτογραφικοῦ χάρτου ἐφ' ὅσον τὸ διάφραγμα ἐπιτρέπει τοῦτο, ἀλλὰ τὸ διάφραγμα ἀνοίγει ἢ κλείει ἀναλόγως τῆς ἐντάσεως τοῦ ρεύματος, ἀναλόγως δηλ. τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτός ὅπερ διαπερᾷ τὴν εἰκὼνα ἐν τῷ σταθμῷ τῆς ἀποστολῆς. Ὁ εὐαίσθητος χάρτης ἀλλοιοῦται ὑπὸ τοῦ οὕτως ἐπ' αὐτοῦ προσπίπτοντος φωτός, αἱ δὲ ἀλλοιώσεις αὐτοῦ εἶναι περίπου ἀνάλογοι πρὸς ἐκείνας, τὰς ὁποίας εὐρίσκειται ὁ εὐαίσθητος χάρτης, ἐν τῇ φωτογραφικῇ ὅταν ἐκτίθηται μετὰ τῆς φωτογραφικῆς πλακὸς εἰς τὸ φῶς.

Μετὰ τὴν σύντομον ταύτην ἀνάλυσιν τοῦ θέματος δὲν κρίνομεν ἄσκοπον ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσιν αἱ συνθήκαι, ἐφ' ἃς ἐκδίδεται ὁ «Κρ. Ἀστὴρ» νὰ περιγράψωμεν δι' ἐλίγων καὶ τὰς συσκευάς, δι' ὧν ὁ Κόρν ἀναπαράγει τὰς εἰκόνας.

(ἔπειτα τὸ τέλος)

Π. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Τὸ ζήτημα τῆς περιφρουρήσεως τῆς υγείας τῆς σπουδαζούσης νεολαίας ὑπῆρξεν ἀείποτε ἐκ τῶν ζωηροτάτων μελημάτων πασῶν τῶν μεμορφωμένων καὶ καλῶς κατηρητισμένων κοινωνιῶν, αἵτινες διὰ τῶν ὑπὸ οἰκονομικῆς ἰδιότητος ἐπιτετραμμένων τὴν ἐπιβλεψίν τοῦ ἔργου τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀδιαλείπτως μεριμνῶσι πρὸς ἀποσόβησιν ἀπὸ τῶν τρυφερῶν τούτων ὑπάρξεων, τῶν προωρισμένων ν' ἀποτελέσωσι τὰς μελλούσας γενεάς, τῶν ὀλεθριῶν ἀποτελεσμάτων, αἵτινα ἄνευ τῶν ἀναγκαίων προφυλάξεων, θὰ ἐπέφερον ἐπ' αὐτῶν αἱ συνθήκαι, ὑπὸ τὰς ὁποίας διανύουσι τὸν τῆς μαθητείας βίον.

Κατὰ τὰς ἐν Εὐρώπῃ γενομένας ἐπιμελεῖς παρατηρήσεις ὑπὸ ἰατρῶν ἐμφορῶθη ἡ πεποίθησις ὅτι αἱ πλείστοι νόσοι τῆς σπουδαζούσης νεολαίας ἔχουσιν ὡς ἔδραν αὐτῶν κυρίως τὸ στόμα καὶ τὰναπνευστικὰ ὄργανα. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις λοιπὸν ταύτας αἱ τοιαῦται νόσοι μεταδίδονται διὰ τοῦ σιέλου καὶ δὴ ἡ πνευματικὴ ψυματώσις, ὡς καὶ ἡ διψθερτικὴ, ἡ ὄστρακιὰ, ἡ ἱλαρὰ, ὁ κοκκίτης, εὐθύς δ' ὡς παρατηρηθῇ ἐν κροῦσμα ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς νόσου, ἡ ἐπιδημία συνήθως ἐπιτείνεται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καὶ καθ' ὅλην τὴν πύξιν τῆς σχολῆς, ἐν ἧ ἐξεδηλώθη, μεταδίδεται.

Πρὸς ἀποσόβησιν λοιπὸν κατὰ τὸ δυνατόν τῶν ὀλεθρίων τούτων τοῦ συγχρωτισμοῦ ἀποτελεσμάτων ἐκρίθη συντελεστικὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἢ κατὰ τὴν διδασκαλίαν μετάδοσις εἰς τὴν νεολαίαν προσφόρων τινῶν γνώσεων καὶ ἔξεων καθαριότητος καὶ προσοχῆς, ἢ ἐγκατάστασις προχείρων εἰς τοὺς παῖδας τῶν πρὸς νῆσιν τῶν χειρῶν αὐτῶν μέσων, ἢ τοποθέτησις ὑδροφόρων πτυελιστρῶν εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ τὰς αἰθούσας καὶ ἢ ἐμφανῶς εἰς πάντας ἀναγραφὴ τῶν ἐπομένων παραγγελμάτων. 1) Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ πύσωσιν ἐπὶ τοῦ ἑδαπέδου καὶ εἰς τὰς κλίμακας. 2) Οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ φέρωσι τὴν χεῖρα εἰς τὸ στόμα, ὅταν βήχωσι. 3) Οἱ μαθηταὶ δὲν πρέπει ν. σπογγίζωσι τὰ ἀβάκια αὐτῶν διὰ τοῦ σιέλου. Αἱ καλάι δὲ αὐταὶ ἔξεις μεταδιδόμεναι διὰ τῶν σχολείων καὶ εἰς τὸν λαὸν θὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸν νὰ παραμελῇ τοὺς στοιχειωδέστερους κανόνας τῆς κοινωνικῆς ὑγιεινῆς ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις καταστήμασι.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοιούτων μετρῶν, ἀπλῶν μὲν ἀλλ' οὐχ ἥττον συντελεστικῶν εἰς μετάδοσιν ὑγιεινολογικῶν ἔξεων καὶ πρόληψιν μεταδοτικῶν νόσων, οὔτε δαπανηρὰ οὔτε ἄλλως δυσχερῆς, εἶναι προσιτὴ καὶ εἰς τὰς μᾶλλον πενομένας τάξεις τῶν σχολῶν, καὶ δὲν ἀπαιτεῖ ἢ ὀλίγην ἀγαθὴν θέλησιν καὶ ἐπιμονὴν ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων.

(Τοῦ εἰδικοῦ Συνεργάτου μας)

ΤΑΦΟΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΕΝ ΚΡΗΤΗΙ

Ζεὺς—Μίνως—Ἰδομενεὺς καὶ Μνησιόνης—Λυκόβουρτος—Καϊάφας—Ἀπόστολος Τίτος—Ἅγιοι δέκα Μάρτυρες—Ἱερομάρτυς Κύριλλος—Ἄγιος Εὐμένιος—Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης καὶ 98 Ἄγιοι Πατέρες—Ἅγιος Μύρων ὁ Θαυματουργός—Νεομάρτυρες Ἅγγελῆς, Μανουὴλ, Γεώργιος καὶ Νικόλαος—Ἐθνομάρτυρες—Εἰς Μητροπολίτης καὶ δέκα Ἐπίσκοποι. Κοιμητήριον.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 1ου φύλλου).

Τὸ ἐν λόγῳ ἀποσκευασμῶν χρονικοῦ ἔχει οὕτω ἂν κατὰ τὸ 23 ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Τιβερίου καὶ τὸ τέταρτον ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ μεταβαλόντες εἰς Ρώμην ὁ Πιλάτος, Πρόεδρος τῆς Ἰουδαίας καὶ ὁ Ἰωσήφ, ὁ λεγόμενος Καϊάφας (Caifasso) Ἀρχιερεὺς, ἀφ' οὗ ἐστερήθησαν τὰ ἀξιώματα αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Οὐτέλλου γενικοῦ Διοικητοῦ τῆς Συρίας καὶ προσεκαλοῦντο ὑπὸ τοῦ Τιβερίου ἵνα δώσωσιν εὐθύνας τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, ἔφθασαν πλείοντες εἰς Κρήτην, ὁ δὲ Καϊάφας ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων εἰς τόπον κείμενον πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου εἶναι σήμερον ἡ πόλις τοῦ Χάνδακος, ἀπέχοντα τῆς θαλάσσης περὶ τὰ τρία μίλια, ὁ δὲ τόπος σωζομενὸς ἐστὶν ἡ Καϊάφρα. Τὸ πρᾶγμα δια-

τηρεῖται ἀκόμη ἐν τῇ μνήμῃ τῶν Ἑβραίων τοῦ Χάνδακος καὶ διὰ τῆς περὶ τὴν ἐπιφανείαν ἐφθασεν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὁ Καϊάφας λέγεται Καϊάφας, ὡς φέρεται καὶ ἐν τοῖς ἑλληνιστῶν γεγραμμένοις εὐαγγελίοις· ὁ δὲ Πιλάτος ἀνεχώρησεν εἰς Ρώμην διὰ τοῦ αὐτοῦ πλοίου.

Καὶ παρὰ δικφόρων ἄλλων συγγραφέων ἀναφέρεται εἰς ἔγγραφα τοῦ 1743, 1330, 1320, 1248 ἀναδρομικῶς μέχρι τῆς βυζαντικῆς ἐποχῆς ὑπάρχον χωρίον Καϊάφρα πλησίον τοῦ Ἡρακλείου.

Ὁ Ροσοκε (1743) ἔγραψεν ἂν . . . ὁ λαὸς λέγει, ὅτι εἶναι ὁ τάφος τοῦ Καϊάφας καὶ ἡ μάλιστα μετρίοφων διήγησις περὶ αὐτοῦ εἶναι, ὅτι προσωμίσθη εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὅπου ἀπέθανε καὶ ἐτάφη, καὶ ὅτι εὐρόντες τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς τὸ ἔθαψαν ἐκ νέου καὶ τοῦτο συνέβη ἐπιτάξις, τελευταίον δὲ ἐκτίσαν τὸ θαρὺ αὐτὸ κτίσμα, τὸ ὅποσον κατὰ τοὺς λόγους τῶν ἡμῶν διδασκάλων ἀνάρριψιν».

Καὶ ὁ Pashley (1834) ἀναφέρει τὴν παράδοσιν.

Ὁ κ. Ξανθοῦδης δὲν θεωρεῖ δυνατόν μόνις τὸ τέταρτον ἔτος ἀπὸ τῆς σταυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶχε λάβει τοιαύτην διάδοσιν ὁ χριστιανισμὸς ἐν Κρήτῃ, ὥστε νὰ παρατηρηθῇ ἢ ἔστω καὶ πλασθῇ τοιοῦτόν τι, φρονῶν μᾶλλον ὅτι ἐπλάσθη κατὰ τὸν 3 ἢ 4 αἰῶνα μ. χ. ὅτε θὰ ὑπῆρχον οἱ ὄροι πρὸς γένεσιν αὐτοῦ, ἦτοι πολυάριθμος χριστιανικὴ κοινότης καὶ ἀνεπτυγμένον χριστιανικὸν αἶσθημα ἐν Κνωσῶ, ἱκανὸν πρὸς διάπλυσιν τοιούτων παραδόσεων.

Ἀπόστολος Τίτος.—Τῇ 25 Αὐγούστου 88 ἐτελεύτησεν ἐν ἡλικίᾳ 94 ἐτῶν ὁ πρῶτος Ἱεράρχης καὶ πατέρων τῆς Κρήτης Τίτος, ἀρχιερατεύσας ἐν Κρήτῃ 39 ἔτη. Κατὰ Ζηναίων τὸν Νομικὸν θεωρεῖτο καταγόμενος ἐκ τοῦ γένους τοῦ Μίνως καὶ ἐτάφη εἰς τὸν ἐν Ἡρακλείῳ φερόμενον ναόν. Ἀπεστάλη εἰς Κρήτην ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μακεδονίας ἵνα τα λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃ κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ἢ δ' ἐκκλησία κατὰ τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν μετὰ τῶν Ἀποστόλων.

Ἅγιοι Δέκα Μάρτυρες.—Ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Δεκίου οἱ Σατορίνος, Εὐνικάνος, Γελλάσιος, Εὐπόρος καὶ Θεόδωρος ἐκ Γορτύνης, Πόμπιος καὶ Εὐάρεστος ἐξ Ἡρακλείου, Ζωτικός ἐκ Κνωσοῦ, Ἀγαθόπουλος ἐκ Λιμένος Πανόρμου καὶ Βυζιλιδῆς ἐκ Κυδωνίας ἀρνούμενοι νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἰδωλα ἀπεκεφαλίσθησαν τῇ 23 Δεκεμβρίου 250, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐστρεβλώθησαν τὰ μέλη των ὑπὸ τῶν Ἑκσανιστῶν. Ἡ ἐκκλησία τοὺς κατέταξε μετὰ τῶν Ἁγίων. Ἐτάφησαν εἰς τὴν κώμην Ἅγιοι Δέκα τῆς Ἐπαρχίας Καίουριου.

Ἱερομάρτυς Κύριλλος.—Ὁ Ἱερομάρτυς Κύριλλος ἐπίσκοπος Γορτύνης, καρατομηθεὶς ἐν ἡλικίᾳ ἐνενήκοντα καὶ τριῶν ἐτῶν τῇ 14 Ἰουνίου 299 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, διότι ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐτάφη ἐν Ἀζῶ

Ράξω κατὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν Ἀγίων.

Ἐπίγραμμα.

Εἰ καὶ γέρων Κύριλλος ἦν Γορτύνης

Ἡ βῶσαν εἶχε πρὸς ζῆφος τὴν καρδίαν.

Ὅσιος Εὐμένιος.—Ὁ Ἐπίσκοπος Γορτύνης Ὅσιος Εὐμένιος ἀπέθανεν ἐν Θηβαίδι, ὅπῃθεν ἐστάλη τὸ ἄγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς Κρήτην καὶ ἐτάφη ἐπίσης ἐν Ἀξῶ. Ἡ ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν μνήμην του τῆ 28 Σεπτεμβρίου.

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης καὶ 98 ὄσιοι Πατέρες.—Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης κατήγετο ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἦτο προϊστάμενος 98 συνασκητῶν, ἐξ ὧν 35 Αἰγύπτιοι, 39 Κύπριοι, καὶ 24 Μοναχοὶ ἐξ Ἀτταλίας. Ἐτοξεύθη ἐν Γουβερνέτῳ τοῦ Ἀκρωτηρίου Κυδωνίας καὶ ἐτάφη εἰς τὸ ἐκεῖ μέγα σπήλαιον, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Καθολικόν». Οἱ δὲ 98 ὄσιοι Πατέρες τελευτήσαντες αὐθιγμὲρον ἐν Ἀζογυρὲ Σελίνου ἐτάφησαν εἰς τὸ ἐκεῖ ὑψηλαίον τῆς μεγάλης πέτρας τοῦ χάρακα, μετατραπὲν εἰς ἐκκλησίαν.

Ἡ μνήμη αὐτῶν τελεῖται τῆ 7 Ὀκτωβρίου

Ἅγιος Μύρων ὁ Θαυματουργός.—Ὁ Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ Μύρων ὑπέστη τὸ μαρτύριον ἑκατοντούτης καὶ ἐτάφη εἰς τὴν ἀρχαίαν Ραῦκον, μετονομασθεῖσιν «Ἅγιος Μύρων» ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαλεβουζίου. Ἡ ἐκκλησία πανηγυρίζει τῆ 8 Αὐγούστου τὴν μνήμην «τοῦ ἕν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Μύρωνος ἐπισκόπου Κνωσοῦ τοῦ θαυματουργοῦ».

Νεομάρτυρες Ἀγγελῆς. Μανουὴλ, Γεώργιος καὶ Νικόλαος.—Οἱ Ἀγγελῆς καὶ Μανουὴλ ἀδελφοὶ Ἰωάννου Ρεδζέπη, Γεώργιος υἱὸς Κωνσταντίνου Ρεδζέπη καὶ Νικόλαος Ἰωάννου Ρεδζέπη ἀπὸ Μέλαμπες Ἀγίου Βασιλείου ἐθεωροῦντο Μουσουλμάνοι ἀλλ' ἦσαν ἀληθεῖς χριστιανοί. Πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ μὴ πειθόμενοι νὰ ἐμμείνωσιν εἰς τὸν ἰσλαμισμόν ἀπεκεφαλίσθησαν ὑπ' αὐτῶν τῆ 24 Ὀκτωβρίου 1824 εἰς τὴν μεγάλην πόρταν τῆς Ρεθύμνης, ὅπου ἐξετελοῦντο αἱ θανατικαὶ ποιναί, ἐπὶ διοικητοῦ Μεχμέτ Πασᾶ. Ἐτάφησαν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, κειμένην εἰς τὴν πλησίον τῆς Ρεθύμνης κώμην Περιβόλια. Μετὰ ἐν ἔτος μετεκόμισεν ὁ Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης Ἰωαννίκιος τὰς κάρτας καὶ μέρος τῶν λειψάνων αὐτῶν εἰς τὴν ἐν Ρεθύμνῃ ἐκκλησίαν, ὅπῃθεν τὴν μὲν μίαν κάρταν παρέδωκεν εἰς ἕνα Ρῶσον πλοίαρχον ἵνα κομίσῃ εἰς Ρωσίαν, τὰ δὲ λοιπὰ λείψανα ἔστειλεν εἰς τὴν Μονὴν Ἀγίου Κωνσταντίνου τοῦ Ἀρκαδίου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ρεθύμνης. Ἡ ἐκκλησία κατετάξεν αὐτοὺς εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἀγίων Ἐνδόξων Νεομαρτύρων.

Ἐπίγραμμα :

Δις δύο οὐράνιοι ὀπλίται.

Ἐλθόν καταβελόντες εἰς οὐρανοὺς ἀπῆλθον.

Ἐθνομάρτυρες.— Μήπως περικλείει ἡ Κρήτη μόνον τοὺς τάφους ἐνδόξων προγόνων καὶ ἀνδρῶν ἀνακηρυχθέντων ἁγίων ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας δι' ὅσα ὑπέστησαν κατὰ τῆς ἐιδωλοατρικῆς καὶ ὑπὲρ τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐλευθερίας; Εἰς τοὺς αἰμορρέοντας κόλπους αὐτῆς ἀνακλύονται καὶ ἀναριθμη-

τοὶ μυριάδες θυμάτων τῶν μαχῶν καὶ τῶν σφαγῶν, τῶν ἐν σπηλαίοις, μοναῖς, κώμαις καὶ πόλεσιν ὀλοκαυτώσεων, τῆς δολοφονίας, τῆς ἀσιτείας καὶ τῆς φύξεως εἰς τὰς χαράδρας καὶ τὰ χιονοσκεπῆ ὄρη!

Πόσῃν δὲ φθορὰν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ἐπέφερεν εἰς καὶ μόνον πόλεμος εὐγλώττως λαλοῦσιν οἱ ἐπόμενοι στίχοι ἐκ τοῦ περισπουδάστου ποιήματος τοῦ Μαρίνου Δζάννε Μπουνιακῆ περί τοῦ εἰκοσιπενταετοῦς πολέμου ἐπὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ τῆς Τουρκίας:

Καὶ σὺ καλοθεμελίωτη γῆ ἀνθρωποφαγοῦσα
Κλαῦσον, γιατί μέ αίματα τῶν χριστιανῶν σ' ἔλουσαν.

Ὅπου ἔχεν ὄλο τὸ νησί χιλιάδες ἐξακόσαις
, Ἀνθρώπους κ' ἐστολίσαν το μέ τέχναις ἄξιας τόσαις.

Ἄν μαζωχτοῦν οἱ Κρητικοὶ ὅλοι δὲν εἶναι κρίνω
Δέκα χιλιάδες ζωντανοὶ ποῦ τὸν καιρὸν ἐκείνο.

Καλύπτει προσέτι τὸ ἱερὸν τῆς Κρήτης ἔδαφος ὄσους ἐξ-ἀπέστειλαν εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πιλούτωνος τὰ βασανιστήρια τῶν παντοειδῶν κατακτητῶν, ἀλλ' ἐξαιρέτως τὰ φρικαλέα Ἐνετικά βασανιστήρια—σιδηρᾶ καλύπτρα—καθέδρα—χαλκοτευκτον ἄγαλμα τῆς τεθλιμμένης Παναγίας, ἡ τοι μηχάνημα, τὸ ὅποιον περιέτριγγε μέχρι θανατώσεως τὸν ἀσπαζόμενον αὐτὸ—πεφυρακτωμέναι μετ' ἀλλοίνοι θρησκευτικαὶ εἰκόνες προτεινόμεναι πρὸς ἀσπασμόν—πίσεις τῶν ρωθῶνων διὰ σιδηρῶν λαβίδων—ζέουσα πίσσα εἰς τὸ μετακάρπιο—ζέον ἔλαιον εἰς τὴν κοιλίαν—ἰπάριο—σμίλαξ—στρεβλωτήρ—φάλαγγας—ἀστραγαλωτὸν φραγγέλιον—βρόγχος—τριχοκρεμάλα—ἀνασκολοπισμός καὶ ἡ βασίλις τῶν δοκιμασιῶν (resina delle prove) ἀνοδίσμη, ἀποτελουμένη ἀπὸ διονυχισμόν—ἀπαιώρησιν—μαστίγωσιν—σπαραγμούς, καυτηριασμόν—ἐξαθρώσεις καὶ ὄσας ἄλλας κακώσεις δύναται νὰ μηχανευθῆ δαιμονιόπληκτος φαντασία ἀπανθρώπων.

Εἰς Μητροπολίτης καὶ Δέκα Ἐπίσκοποι.—Εἰς τὴν μαρτυρικὴν ταύτην Νῆσον κατάκεινται καὶ τὰ ἱερά σκηνώματα τῶν διαλαμπάντων ἀστέρων τοῦ στερεώματος τῆς ἐκκλησίας, ἐνὸς Μητροπολίτου καὶ δέκα Ἐπισκόπων, οἱ ὅποιοι κατέστρεψαν τὸν βίον ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑπὸ τὰς ἀκολούθους θλιθερὰς περιστάσεις.

Κατὰ τὸν Μπουνιακῆν ὁ Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης, οὗ τὸ ὄνομα δὲν μνημονεύεται, ἀπογοητευθεὶς ὅταν ἐν ἔτει 1646 εἶδε τὰ συμβάντα τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως Ρεθύμνης ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐζῆσε μόνον μίαν ἡμέραν!

Καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἀρρώστησεν ἐτότε τὴν τετράδην μὲν μέρα μόνον ἐζῆσε καὶ ἔπερασεν στὸν ἄδη...
Κ' οἱ Τούρκοι σὲν ἐμπήκατι τὰ μνήματα ἀνοίξαν
κ' ἐβγάλασι τὸν Ἐπίσκοπον ἐξω καὶ τὸν ἐρρίζαν...

Ὁ Λάμπης Μεθόδιος Σιλιγάρδος ἐδολοφονήθη ὑπὸ τριῶν Τούρκων τῆ 9 Ἀπριλίου 1793 διότι ἐπροστάτευε τὰ κτήματα τῆς Μονῆς Ἀσωμάτων ἐν Ἀμκρίῳ, ἐν ἧ καὶ ἐτάφη. Σχετικὸν δημῶδες ἄσμα ἀναφέρει:

Τρεῖς μπκλωθικὸς τοῦ παίζανε κ' ἡ τρεῖς ἐπῆγαν ντρέτα,
καὶ σὲν τὴν βρῶσι ἐτρούκασι τὸν ἄνθρωπον τὰ κρέτα.

Καὶ δεκαπέντε μαχαίρικαις ἀκμήν τοῦ καρφώνου.

Ἐ τοῦ Γερακάρη πῆγανε καθίζου καὶ τὸ στρώνουν...

Ἄ δὲ τάφος του φέρε τὸ ἐπόμενον ἐπιτύμβιον:

Τὸν δ' ἤνεγκε πόλις Βυζάρη ἀρχιερεία

Λάμπης τὴν κλῆσιν Μεθόδιον ἀνέρες

τριχθὰ καὶ τετραχθὰ τρεῖς αἰμοβόροι, φεῦ!

ἔκτανον, ὃν ὑπὲρ μοῖραν κείμενον κάλλιπον, ὦ!

Ἦ δολιχόσκιον ἔγγος, ὃ μόνον ἔδωκας ἀνδρὸς σφριγανοῦ
θ' ἠδυφαοῦς τ' ἀγετοῦ, φεῦ!

Ἄ Σερῖφ Πασσᾶς Διοικητῆς τοῦ Ἡρακλείου ἐν ἔτει 1821 ἐπέβαλεν εἰς τὸν Μητροπολίτην Γεράσιμον Παρδάλην νὰ μετακαλέσῃ ὅσον τάχος εἰς Ἡράκλειον τοὺς Ἐπισκόπους ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν, ἐπὶ ἀπειλῇ, ὅτι, ἐὰν παρήκουον θὰ ἐκκρύσσοντο ἀπροσάττοι. Εἰδοποιηθέντες προσῆλθον ὁ Κνωσοῦ Νεόφυτος Φιντικῆς, ὁ Χερρονήτου Ἰωακείμ, ὁ Λάμπης Ἱερόθεος, ὁ Σητείας Ζαχαρίας καὶ ὁ Διοπόλεως Καλλίνικος. Ἄπαντες οὗτοι, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Μητροπολίτου, ἐσφάγησαν αὐθημερὸν ἐντὸς τοῦ Ἡρακλείου τῇ 23 Ἰουνίου 1821.

Διοικοῦντος τοῦ Λατῆρ Πασσᾶ ἐν Χανίοις συνελήφθη ὁ Κισσάμου Μελεχισπιδὲν διὰ τὴν κατὰ τῶν ὀθωμανῶν εὐτολμίαν του καὶ ἐφυλακίσθη. Οἱ Τοῦρκοι διακρήξαντες ὀχλαγωγικῶς τὴν εἰρηνὴν ἀπήγαγον αὐτὸν συρόμενον γυμνὸν καὶ μαστιγούμενον καὶ τὸν ἀπηγγόνισαν εἰς τὸ Καλεκαπισὶ τῶν Χανίων τὴν 18 Ἰουνίου 1821, ἐορτὴν τῆς ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος, μετὰ τοῦ ἐν Χανίοις ἀλληλοδιδασκάλου Καλλινίκου Βερροιαίου.

Δικταγῆ τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ Ἀλβανοῦ Χασάν Πασσᾶ συνελήφθη τῇ 15 Ἰουνίου 1821 ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου Καλλίνικος Σαρπάκης καὶ ἤχθη γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος εἰς τὴν εἰρηνὴν, ἐν ἣ ἐκρατήθη σχεδὸν ἐπὶ ἓν ἔτος φθειριῶν καὶ ρακένδυτος. Ἐπὶ τέλους μετέχθη εἰς τὸ στρατόπεδον, περὶ οὗ γράφει ὁ Κριτοβουλίδης ἀντὶ τῶ μεταξὺ εἶχεν ἀποθάνει ἐν τῇ σκηνῇ πλησίον τοῦ Πασσᾶ ὁ πάντοτε ἐναρτίως διαβιώσας Ἀρχιερεὺς τῆς Κυδωνίας Καλλίνικος Σαρπάκης, ὅστις εἶχε ἤδη ἀποκάμει ἀπὸ τὰ φρικτὰ δεινὰ τῶν φυλακίσεων... τὸν ἐνεταφίωσε δὲ ὁ πιστὸς διάκονος, ὑποστὰς καὶ οὗτος ἐκουσίως ἀδιήγητα δεινὰ χάριν τοῦ γέροντος του».

Ἄτερος δὲ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ὁ Κάλλιστος Φυντικῆς Ἱερομνήμων, πιεζόμενος ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης Βελῆ Πασσᾶ νὰ ὑπογράψῃ ἀποδοκιμασίαν τῶν ἐπαναστάντων χριστιανῶνατὸν καιρὸν τοῦ Μαυρογένου» ἔτελευτησεν ἀπόπληγτος ἐν τῷ Διοικητηρίῳ Χανίων τῇ 8 Μαΐου 1858. Ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐν τῇ Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς ἐχαράχθη τὸ ἐξῆς δίστιχον.

Ὀνόματι καὶ πράγματι Κάλλιστος Κυδωνίας

Ἄ μάρτυς ἐτελεύτησεν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

Κοιμητῆς ὑπερβολικὸν, ὅτι ἡ Κρήνην ὅλον ἔκρινεν ἄφρον, ἐν ἀπειρομέ-

γεθες Κοιμητῆριον ἔθνομαρτύρων! Ἄναλόγως δὲ τοσοῦτων καὶ τοιοῦτων νεκρῶν αὐτὴ ἡ γιγαντώδης Ἰδὴ θὰ ἦτο νάννος, ἐὰν ὡς βῆθρον Ἡρώφου ἤθελε προορισθῆ, ἵνα ἐγερθῆ εἰς τὴν πκνυψήλον κωνοειδῆ κορυφὴν αὐτῆς στήλη οὐρανοῦψῆς ἣτις καὶ πάλιν θὰ ἦτο ἀνεπαρκῆς πρὸς ἀναγραφὴν τῶν ἀπ' αἰῶνων ὑπὲρ Πίστεως καὶ Μητρίδος θανατωθέντων!

Χανία 1906

Γ. ΙΑΚ. ΚΑΛΛΙ·ΣΑΚΗΣ

Η ΔΗΜ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

[Ἐκ τοῦ εἰς τὴν Κρητ. Συνέλευσιν ὑποβληθέντος ὑπομνήματος τῶν Δημοδιδασκάλων τοῦ Νομοῦ Ρεθύμνης περὶ αὐξήσεως τῆς φοιτήσεως ἐν τοῖς δημ. Σχολείοις δημοσιεύομεν τὰ ἐπόμενα, ἐπιφυλαττόμενοι ἐν ἄλλῳ φύλλῳ νὰ ἐπιφέρωμεν τὴν κρίσιν ἡμῶν.]

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ σήμερον ἐν ταῖς πεπολιτισμέναις χώραις λειτουργοῦν σχολεῖα ἔχουσι τοσαῦτα μέσα διδασκαλίας, ὥστε ἀποτελοῦσιν ἐν συνόλῳ εἶδος μουσείου. Χάρται γεωγραφικοὶ ἔτυποι καὶ ἔκτυποι, φωτογραφίαι ἐκλεκτῶν καὶ ἱστορικῶν τοποθεσιῶν καὶ πόλεων, ὑδρόγειαι σφίραι καὶ ὀλόκληρα πλανητικὰ συστήματα, εἰκόνες ἀνδρῶν διαπρεφάντων ἐπ' ἀρετῆ καὶ φιλοπατρίαν, εἰκόνες φυτῶν καὶ ζώων, σκελετοὶ, διάφοροι συλλογικὶ ὀρυκτῶν, ἐντόμων κ.λ.π. μικρὸν χημικὸν ἐργαστάσιον, σχέδια μηχανῶν, σχολικαὶ βιβλιοθήκαι βιβλία καὶ περιοδικὰ εἰκονογραφημένα, ἐκμαγεῖα, κινηματογράφοι, προβολαὶ φωτεινῶν εἰκόνων, ὄργανα γυμναστικῆς καὶ ἄλλα, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, εὐρίσκονται ἐν ἐκάστῳ λειτουργοῦντι Σχολεῖῳ. Δὲν εἶναι δ' ἀνάγκη ν' ἀναπύξωμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα πόσον τὰ μέσα ταῦτα προάγουσι τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ἀσκήσιν πάντων τῶν αἰσθητηρίων καὶ πνεύματων τῶν δυνάμεων τοῦ μαθητοῦ καὶ πόσον ἡ τοιαύτη διδασκαλία καθίσταται τερπνὴ, ἐπαγωγὸς, ψυχαγωγικῆ, κληθῶ. μορφωτικῆ ψυχῆς καὶ πνεύματος, διότι τὸ πρᾶγμα ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναι κατὰ φύσιν. Ἀναφέρομεν μόνον τοὺς λόγους, οὓς κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον ὁ Φρειδερίκος Τρόβες, ἰδιαιτέρως ἱατρὸς τοῦ Βασιλέως Ἐδουάρδου, εἶπε, κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν βραβείων τῆς Ἱερατικῆς σχολῆς τοῦ Καίμπριτζ. «Ὁ διδάσκαλος τῆς σήμερον, εἶπε, οφείλει νὰ μορφώσῃ οὐ μόνον καλοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ χρησίμους διὰ τὸν πρακτικὸν βίον καὶ εἰδικῶς διὰ πᾶσαν ἐπιχείρησιν. Ὁ μηχανισμὸς τῆς διδασκαλίας μεταβάλλεται ἤδη ἄρδην· ὁ μέχρι τοῦδε ὀμιλητῆς διδάσκαλος γίνεται πειραματιστῆς καὶ ἡ αἰθουσα τῶν παραδόσεων μεταβάλλεται εἰς ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον». Ἴδου ὅποια παρίστανται σήμερον ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα καὶ πόσα σημασίαι ἀποδίδεται εἰς τὰ σχολικὰ σκεῦα καὶ ὄργανα, ὧν ἡμεῖς ἀπολύτως στερού-

μεθα και περί των όποιων έν τούτοις πρέπει νά λειφθῆ ώς τάχιστα μέριμνα νομοθετικῶς.

Έν ᾧ δὲ τὰ σχολεῖα τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν ἔχουσιν ἀφθονά τὰ μέσα τῆς διδασκαλίας, ἄριστον ὕλικόν, προερχόμενον ἐξ ἀρτίας έν τῷ οἴκῳ ἀνατροφῆς, διδασκάλους ὡς ἄριστα κατηρτισμένους έν τῷ ἔργῳ αὐτῶν, πυκνήν τήν συγκοινωνίαν, κατήργησαν έν τούτοις πρό πολλοῦ τήν τετραετῆ φοίτησιν ὡς ἀνεπαρκῆ, καί ἔχουσι σήμερον ταύτην ὑποχρεωτικήν, ποῦ μὲν ἐξαετῆ, ποῦ δὲ ἐπταετῆ καί ποῦ ὀκταετῆ, μεθ' ὃ ἔπονται ἐπί διετίαν τὰ Συμπληρωματικά καί τὰ Κυριακά Σχολεῖα διὰ τήν ειδικήν μόρφωσιν. Οὕτω δὲ μορφούμενοι καί ποδηγετούμενοι οἱ παῖδες μέχρι τοῦ 16—18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των καταρτίζονται βεβαίως κατὰ τε τὸν χαρακτήρα καί τὰς γνώσεις, ὅσον ἐνδέχεται τελειότερον καί κατέρχονται εἰς τὸν πρακτικόν βίον εἰς ἐαυτοὺς πεποιθότες, ἅτε συναποκομιζόντες ὅλα τὰ ἐφόδια ὧν ἔχει τις ἀνάγκη, ἵνα εὐδοκιμήσῃ, ἐπιτυχῶν δὲ καί εὐδοκίμοῦσιν έν πᾶσι τοῖς κλάδοις, έν οἷς ἤθελον ἐπιδοθῆ.

Τούτων οὕτως έν ταῖς πεπολιτισμέναις χώραις ἔχόντων, φρονούμεν ὅτι παρ' ἡμῖν, ἔθνα οὔτε διδασκῆρια ὑπάρχουσιν οὔτε ἔχνης διδασκτικῶν σκευῶν καί ὀργάνων, οὔτε κατ' οἶκον ὡς ἐπί τὸ πολὺ ἀνατροφή, οὔτε πάντες οἱ διδασκαλοὶ εἶναι κατηρτισμένοι προσηκόντως, παρ' ἡμῖν λέγομεν, πλέον ἢ ἀνεπαρκῆς εἶναι ἡ τετραετῆς φοίτησις καί οὐδετέρου τῶν εἰρημένων σκοπῶν ἐπιτυχῶναι. Διότι, ὅσον ἀφορᾷ τὰς μεταδιδόμενας γνώσεις, αὐταὶ ἐνδεχόμενον νά ἦσαν ἐπαρκεῖς έν τῷ παρελθόντι, ὅποτε καί αἱ ἀνάγκαι τοῦ βίου ἦσαν ὀλιγώτεραι καί οἱ περί ἡμᾶς καί μακρὰν οἰκοῦντες λαοὶ εὐρίσκοντο έν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ τῆς πνευματικῆς ἐπιδόσεως. Ἀλλὰ σήμερον, ὅποτε ἡ ἀνθρωπότης ἀκατάσχετος φέρεται πρὸς τήν πρόοδον, μυρία δ' ἐπινοεῖ μέσα πρὸς ἀρτιωτέρην καί ταχύτεραν μόρφωσιν τοῦ ἀτόμου, ὅποτε οἱ περί ἡμᾶς λαοὶ ἐφοδιάζονται με τελειότερα διὰ τὸν βίον ἐφόδια, νά θέλωμεν ἡμεῖς νά ἐμμένωμεν εἰς τὰ παλαιότερα τελεπισμέννα εἶναι, ὡς νά σκεπτομεθα σοβαρῶς νά διεξαγάγωμεν νικηφόρον ἀγῶνα κατὰ πολεμίων, ὠπλισμένων δι' ὀπλων τελειοτάτου συστήματος, έν ᾧ ἡμεῖς ἔχομεν ἀνά χεῖρας τὰ ιστορικὰ Κερυοφύλλια, εἶναι ὡς νά ἐγκρίνωμεν τὸ σινικόν ὑπὲρ τὸν εὐρωπαϊκόν πολιτισμόν, ὡς νά καταδικάζωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς τήν στασιμότητα, εἰς τήν οὐραγίαν έν τῇ προόδῳ τῶν ἐθνῶν, εἰς τὸν ἐθνικόν ἐξευτελισμόν, εἰς τήν ἀρνησιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἰδεωδῶν, εἰς τήν ἐθνικὴν αὐτοκτονίαν. Ἡ δ' έν Ἑλλάδι πρὸ πολλῶν ἐτῶν προπαρασκευασθεῖσα, συζητηθεῖσα καί πειραματισθεῖσα αὕτη ἰδέα, ἐπ' ἐσχάτων δὲ διὰ ὁμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιβληθεῖσα, πρέπει νά χρησιμεύσῃ ἡμῖν ὡς φάρος τηλαυγῆς, πρὸς ὃν, ὡς τάχιστα πρέπει νά κατευθυνθῶμεν.

Ἡ πατρὶς ἡμῶν ἐρήμη ἐκ τῆς μακρᾶς δουλείας καί τῶν συχνῶν ἐπαναστάσεων οὐσα, χρήζει συντόμου καί πεφωτι-

σμένης καλλιέργειας καί ἐξημερώσεως, τοιαύτην δ' ἀπειδέχεται παρὰ τῆς παρασκευαζομένης έν τοῖς σχολείοις γενεᾶς. Ἀλλὰ τὰ Δημοτικὰ σχολεῖα τῆς σήμερον δὲν συντελοῦσι πρὸς τοῦτο. Εἶναι ὑπηρετικά τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ἀποβλέπουσι πρὸς τοὺς ὀλίγους τοὺς μέλλοντας νά φοιτήσωσιν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καί πρὸς τοὺς ἐπιολιγώτερούς, οἵτινες θὰ φοιτήσωσιν εἰς τὰ Γυμνάσια, καί πρὸς τοὺς ἐλαχίστους τοὺς μέλλοντας ν' ἀκολουθήσωσιν ἐπιστήμην τινὰ, οὐδόλωσ δ' ἢ ἐλάχιστα πληροῦσι τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ.

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Β' Συντακτικὴ τῶν Κρητῶν Συνέλευσις τῇ ἐνεργείᾳ τῶν παρ' ἡμῖν ἀναξιοπαθούτων λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἑκπαιδεύσεως ἐψηφίσατο εἰς πρώτην ἀνάγκωσιν νά τειθῆ έν τῷ συνταγματικῷ χάρτῃ τῆς Κρήτης προστατευτικὴ διάταξις δι' ἧς οἱ μὲν Γυμνασιάρχαι ἐξομοιοῦνται κατὰ βαθμὸν καί μισθὸν πρὸς τοὺς Εἰσαγγελεῖς τῶν Πρωτοδικῶν, οἱ δὲ καθηγηταὶ ἀ τάξεως πρὸς τοὺς Πρωτοδικᾶς καί οἱ καθηγηταὶ β' τάξεως πρὸς τοὺς Εἰρηνοδίκας β' τάξεως. Ἡ διάταξις ὁμοῦ αὕτη, ἢ ψηφισθεῖσα κατὰ πρῶτον διὰ τηλενοψηφίαν, ἀπηλειφθῆ κατὰ τήν β' ἀνάγκωσιν.

Ὁ διακεκριμένος συμπολίτης ἡμῶν κ. Ἄντ. Γιάνναρης, καθηγητῆς τοῦ έν Ὁξφόρδῃ Πανεπιστημίου ὑπέβαλεν αἴτησιν πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τῶν Κρητῶν περὶ δωρεᾶς ἐκτυπώσεως ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἢ δὲ Ἐθνοσυνέλευσις παρψηφεί ἀπεδέξατο τὴν αἴτησιν, ὀρίσασα μάλιστα ὅπως ἐκ τῶν 1000 τυποθησομένων ἀντιτύπων ἡ Κυβέρνησις κρητῆς 450 καί ἀποστείλῃ αὐτὰ εἰς βιβλιοθήκας καί συγγραφεῖς ἐπιστημονικῶν ἔργων ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἄλλων ἔργων προωρισμένων νά χρησιμεύσωσιν ὡς πυρὴν μελλούσης Βιβλιοθήκης τῆς Κρητικῆς Βουλῆς. Καθ' ἃ πληροφοροῦμεθα τὸ ἔργον τοῦ κ. Γιάνναρη, ὅπερ θ' ἀποτελέσῃ, ζήτομος πραγματεύεται ἐπιστημονικῶς τὴν ιστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐξετάζει δὲ καί ἀνεγράφει τὰς κατὰ περιόδους ποικίλας παραλλαγὰς καί περιπετείας τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης.

Τοιοῦτον έν τὸ ἔργον τοῦ κ. Γιάνναρη θὰ εἶναι οὐ μόνον γιγάντιον ἀλλὰ καί πρωτότυπον, διότι οὐδὲν τοιοῦτον βιβλίον μέχρι τοῦδε ἐδημοσιεύθη έν οὐδεμίᾳ γλώσσῃ, θὰ ἔχῃ δὲ καί τὴν πρόσθετον διὰ τοὺς Ἑλληνας σπουδαιότητα ὅτι συνεγράφη Ἑλληνιστί.

Καί ὁ μὲν πρῶτος τόμος, ὅστις ὑπολογίζεται εἰς 400 περίπου σελίδας, πραγματεύεται, καθ' ἃ μανθάνομεν, τρία σπουδαιότατα κεφάλαια ἰὸν τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς γραφῆς ἀπὸ τῶν φοινικικῶν χρόνων (1500—1200 π.χ.) καί ὕστερον 2ον. τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθογραφίας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα 3ον τὸ καί σπουδαιότατον δι' ἡμᾶς τὴν ἱστορίαν τῆς προφερᾶς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καί μεταγενεστέροις Ἑλλησιν, φαίνεται δ' ὅτι έν τῷ ζητήματι τούτῳ ὁ κ. Γιάνναρης καταλήγει εἰς συμπεράσματα τιμῶντα πάντα Ἑλλῆνα.

Ὁ δεῦτερος θὰ περιέχῃ τὴν κυρίως ἱστορίαν ἢ ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπὸ γραμματικῆς ἢ μορφολογικῆς καί συντακτικῆς ἀπόψεως. θὰ ἐξετάζῃ δ' ἐκάστην περίοδον κατ' ἴδιαν καί θὰ δεικνύῃ τὰς ἐκάστοτε φάσεις ἢ παραλλαγὰς καί τοὺς ἐκάστοτε νεωτερισμοὺς, οὕτως ὥστε νά καταφαίνεται πῶς καί πότε πρῶτον ἐνεφανίσθη καὶ ἐκεῖνον τὸ φαινόμενον καί πῶς ἢ γλῶσσα ἡμῶν βαθμηδὸν μεταβλήθη καί προσέλαβε τὴν σημερινὴν αὐτῆς μορφήν.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

(Ἐκ τῶν ἀνεκδότων μεταφράσεων Ν. ΚΑΡΔΑΤΑΚΗ)

Ἡ πρὸς τὸ Θεῖον πίστις, ἀλλ' ἡ πλήρης ἐρᾶς φλογὸς εἶνε ἡ ἀρίστη ἐνίσχυσις μας, ἡ θετικωτέρα παρηγορία μας, ὁ λιμὴν ὁ ἀσφαλὴς, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ ἐκφεύγοντες τὴν μα-
νίαν τῶν κοσμικῶν ἀνέμων καὶ κυμάτων εὐρίσκομεν τὴν
γαλήνην καὶ τὴν ἀσφάλειαν.

Ὅπως ὁ θράχος ὑψοῖ ὑπερφάνως τὴν κορυφήν, περιφρονῶν
τὰ κατ' αὐτοῦ προσκρουοντα μακροὶ κύματα, τὰ ὅποια ἀν-
τι νὰ τὸν ἐλάψουν, ἀναλύονται κατρησχυμένα εἰς ἀφρούς,
οὕτω καὶ ὁ εὐγενὴς τὴν καρδίαν ὑψοῦται πρὸς τὸν πλάστην,
οἰκτιρῶν εἰλικρινῶς τὰς κατ' αὐτοῦ λυσσαλέας ἐπιθέσεις τῶν
χαμερπῶν ἀνθρώπων.

Οἱ εὐγενεῖς τὴν καρδίαν ἀπαξιοῦσι νὰ ἐνασχολῶνται εἰς
πᾶν ὅτι δὲν σχετίζεται πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ὁμοίων
των, καὶ ὅταν ἀκομῆ οἱ τοιοῦτοι κρῖνονται ὑπὸ τῶν πολ-
λῶν ἀνάξειοι προστάσεις λόγῳ τῆς πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχα-
ριστίας των.

Ἡ συκοφαντία ὁμοιάζει πρὸς ἀνθρακὰ ἐσβεσμενον, ὁ ὁ-
ποῖος δὲν καίει μὲν ἀλλὰ κηλιδοῖ τὴν ἀπτομένην χεῖρα.

Τὸ μῖσος καὶ ὁ φθόνος εἶνε αἰσθήματα τόσον ἐπικίνδυνα
ὥστε δηλητηριάζουν μᾶλλον τὸν ὑπὸ τούτων ἐμπορούμενον
ἢ τὸν κατ' οὐ ἀπευθύνονται.

ΤΟ ΣΑΛΟΝ ΤΟΥ 'ΚΡΗΤ' ΑΣΤΕΡΟΣ.

Δίινιγμα 3ον

10) Ἀκέραιον σοῦ δίνω καὶ τῶς καλὸ ψωμί, καὶ μὲ
κεφάλι τρέχω εἰς τὴ γυμναστική.

Δίινιγμα 4ον

11) Ἐστὰ ζῶα κ' εἰς τὸν ἀνθρώπο πάντα ζωὴ θὰ δίνω,
ἐὰν μοῦ κόψῃς τὸ λακμό, ἐπίρρημα θὰ γίνω.

12) Ἐλλιποσύμφωνα

εἰ—α—ἐα—εἰ—ἀ—ῶα—ἦ—ἡ—ἀααι.

ῶ—οιει—οια.

13) Φωνηεντόλιπα.

Μ—τν—ρδ—σ—θ—πς—ν—σ—λ—ππς.

Χ—γνν—θμλ—κν—στρς.

14) Μαθηματικὸν Πρόβλημα

Οἱ ἐννέα πρῶτοι ἀριθμοὶ νὰ τοποθετηθῶσιν οὕτως ὥστε
προστιθέμενοι, ὀριζοντίως, καθέτως καὶ διαγωνίως ἀνά τρεῖς
νὰ διδῶσιν ἄθροισμα 15.

Λογοπαίγνια

15) Ποῦ παράγεται τὸ περισσότερον σέλινον;

16) Ἀπὸ ποῖον γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου ἐπέρασε μα-
χιρί;

17) Ἐντὸς δωματίου ὑπάρχουσιν κλεισμένα τὸ τίποτε
καὶ τί. Ἐκ τῆς θύρας κατῳρθῶναι καὶ φεύγει τὸ τίποτε καὶ
ἐκ τοῦ παραθύρου τὸ τί. Τί μένει ἐν τῷ δωματίῳ;

18) Γρίφος.

Βραβεῖα

Α'. βραβεῖον. Ὅσοι ἀποστείλωσι μέχρι τῆς 14 Δεκεμ-
βρίου τὰς λύσεις πάντων, θὰ λαμβάνουν τὸ περιοδικὸν ἐπὶ
μῖαν ἱερμηνίαν δωρεάν.

Β'. βραβεῖον. Ὅσοι ἀποστείλωσι τὰς περισσοτέρας ἀπὸ
τὰς ἡμισείας θὰ λάβωσι τὴν Γεωγραφίαν τῆς Κρήτης.

Ἐπαινον θὰ λάβωσι οἱ ἀποστέλλοντες τὰς ἡμισείας.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 1ου ΦΥΛΛΟΥ

- 1) Ζωμὸς — ὦμὸς
- 2) Σκια — αἶξ (αικισ)
- 3) Εἰκονικὸν (εἰκῶν — εἰκῶν)
- 4) Θήρα (θύρα)
- 5) Ἡξεῖς ἀφῆξεῖς οὐ θνήξεῖς ἐν πολέμῳ.
- 6) Ὡ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίους ὅτι τῆδε κείμεθα
τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι.
- 7) Τῆς παιδείας αἱ μὲν ρίζαι πικραὶ, οἱ δὲ καρποὶ γλυ-
κεῖς.
- 8) Τῆς κεκρυμμένης ἀρετῆς ὡσπερ τοῦ κατωρυγμέ-
νου χρυσοῦ ἡ λαμπρότης φαίνεται
- 9) Αὐχὴν (Αῦ — χήν)

ΛΥΤΑΙ

Ἐπιτυχεῖς λύσεις πασῶν τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων ἀ-
πέστειλαν:

- 1) Ὁ Ἀχαιοὺς
- 2) Ὁ Κισσαμίτης
- 3) Ἄνδρ. Καλλιπολίτης καὶ
- 4) Εὐάγ. Τζωλάκης, ἀμφοτέρωι μαθηταὶ τοῦ Γυ-
μνασίου Χανίων τῆς Δ', τάξεως.

Διὰ τοῦτο συμφώνως τῇ προκηρῶσει ἡμῶν θὰ ἀποστέλ-
λωμεν πρὸς αὐτοὺς τὸν «Κρητ. Ἀστέρα» δωρεάν ἐπὶ μῖαν
τριμηνίαν.

Ἀτυχεῖς λύσεις κατὰ τὸ β'. φωνηεντόλιπον ἀπέ-
στειλαν ἐκτὸς τῶν πολλῶν ἄλλων οἱ ἐκ Χανίων Κ. Ι. Σ.,
Χρ. Α., Η. Ε. Κ., Ε. Β. Φ., Γ. Γ., Κ. Μ. καὶ
ὁ «Φλοῖσθος» κατὰ τὴν β'. ἐρώτησιν, ἡ κ. Ε. Ἰ. ἐξ Ἀ-
γίου Νικολάου κατὰ τὸ β'. φωνηεντόλιπον καὶ ἡ «Ἀπτε-
ρος Χρυσάλις», ὁ Ι. Ν. Μ. Χανῶν καὶ Ν. Ι. Π. Λιμὴν
Σιτείας κατὰ τὸ α'. ἀνιγμα. Κατ' ἀκολουθίαν μόνον ἐ-
παίνου ἀξίους θεωροῦμεν αὐτούς.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Ἐκαστος συνδρομητῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύῃ ἐν
τῇ στήλῃ ταύτῃ δωρεάν 10 λέξεις ἀγγελίας του.
Ὁ μὴ συνδρομητῆς ἵνα δημοσιεύσῃ ἀγγελίαν τινὰ ὀφείλει
νὰ πληρῶνῃ 10 λεπτὰ τὴν λέξιν ἢ κατ' ἀποκοπὴν].

Ἀγοραῖετε δλι τὴν ὀδοντόκονιν Λουγιάκη ὀ-
δὸς Ποτιῆ ἀριθ. 32

Ἡ Βαρεκίνα πωλεῖται λιανικῶς πρὸς 90 λ. κατ' ὀ-
κᾶν. Τὸ χημεῖον τῆς Πολιτείας ἀνεγνώρισε τὴν χρησιμὸ-
τητά της. Πλύνονται δι' αὐτῆς ἀσπρόρουχα, λινὰ καὶ μάλ-
λινα ὑφάσματα. Δοικιμάσατε. Δίδονται ὀδηγίαι. Γενικὸς
ἀντιπρόσωπος Κ. Βατικιώτης. Χανῶν.

Τύποις Σταύρ. Ἀνδρουλακᾶκη — Χανῶν